

Kraków, dnia 6.06.2014 r.

List do redakcji

Z zainteresowaniem przeczytałem ciekawą i ważną pracę K. Rutkowskiego i E. Dembińskiej pt. *Badania i leczenie nerwic wojennych w Klinice Neurologiczno-Psychiatrycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie przed II wojną światową na tle psychiatrii europejskiej* [1].

Autorzy dokonali przeglądu piśmiennictwa zagranicznego w odniesieniu do ustaleń J. Piltza, E. Artwińskiego i St. Pieńkowskiego. Niesłuszne jest ich stwierdzenie, że po II wojnie światowej nie było już w Krakowie lekarzy z wcześniejszym doświadczeniem leczenia nerwic wojennych. Ponieważ byli i co najmniej dwóch z nich koniecznie należy przypomnieć, choćby wrywkowo.

1. Eugeniusz Brzezicki (1890–1974). W okresie I wojny światowej lekarz w pułku Strzelców Tyrolskich, niewola rosyjska, po ucieczce z niewoli – praca w wojsku polskim, kapitan – lekarz ordynator w szpitalu garnizonowym w Wadowicach, a później na oddziale wojskowym w Klinice Neurologiczno-Psychiatrycznej UJ. 26 II 1931 roku habilitowany na docenta neurologii i psychiatrii. Ordynator Oddziału Psychiatrycznego Szpitala Garnizonowego w Przemyślu od VII 1939 r. do X 1939 r. Ordynator Oddziału Neurologicznego Szpitala im. G. Narutowicza w latach 1935–1944. Od 22 I 1945 r. do 1950 r. kierownik Kliniki Neurologiczno-Psychiatrycznej UJ. W latach 1951–1961 kierownik Kliniki Psychiatrii AM w Krakowie. Wychowawca wielu pokoleń psychiatrów i neurologów, w tym A. Kępińskiego, którym przekazał swoje bogate doświadczenie.
2. Władysław Chłopicki (1894–1980). W roku 1920 ochotnik, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej. Przez 12 lat pracował w Klinice Neurologiczno-Psychiatrycznej UJ, był zastępcą kierownika kliniki, a w latach 1930–1932 pełnił obowiązki kierownika kliniki. W roku 1936 był ordynatorem Oddziału Neurologicznego w Szpitalu OO. Bonifratrów w Krakowie. W latach 1936–1939 i 1945–1951 pracował w Szpitalu im. G. Narutowicza. W roku 1947 habilitował się na Wydziale Lekarskim UJ z neurologii i psychiatrii. W roku 1951 zorganizował Klinikę Neurologiczną Śląskiej Akademii Medycznej. Nadal wykładał psychiatrię sądową na Wydziale Prawa UJ.

Leczenie nerwic prowadzili psychiatrzy i neurologi, ale także lekarze innych specjalności. Na szczególne wyróżnienie zasługuje J. Choróbski (którego promotorem doktoratu był J. Piltz), i A. Kunicki – współtwórcy polskiej neurochirurgii. Choróbski w swojej monografii „Urazy czaszki i mózgu” z roku 1950 przypomina wartościowe prace Piltza i wsp. i pogłębia wiadomości z zakresu patofizjologii nerwic, zwracając

uwagę na występujące nadciśnienie śródczaszkowe, a w niektórych rzadkich przypadkach podciśnienie śródczaszkowe o podobnych objawach klinicznych. W diagnostyce nerwic pourazowych zwraca uwagę na znaczenie badań elektroencefalograficznych. Kunicki w 1952 r. na XXXVI Zjeździe Chirurgów Polskich przedstawił aspekty neurochirurgiczne urazów czaszki; był to programowy temat zjazdu. Warto również przypomnieć, że A. Kunicki współorganizował pomoc neurochirurgiczną w czerwcu 1956 r. w Poznaniu.

Wydana w roku 1982 monografia J.W. Głowackiego pt. *Urazy czaszkowo-mózgowe* to kolejna krakowska praca aktualizująca zagadnienia diagnostyczne i lecznicze następstw urazów, których ilość niestety stale wzrasta.

Cenna praca Rutkowskiego i Dembińskiej oraz praca I. Gościńskiego, M. Moskały K. Stachury i J. Zawilińskiego pt. *Zarys historii Kliniki Neurologiczno-Psychiatrycznej w setną rocznicę powstania* (zob. Przegl. Lek. 2014/71/4) przypominają o wielkich zasługach Profesora Juliana Piltza dla polskiej neurologii i psychiatrii.

1. Rutkowski K, Dembińska E. *Badania i leczenie nerwic wojennych w Klinice Neurologiczno-Psychiatrycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie przed II wojną światową na tle psychiatrii europejskiej*. Psychiatr. Pol. 2014; 48(2): 383-393.
2. Gościński I, Moskała M, Stachura K, Zawiliński J. *Zarys historii Kliniki Neurologiczno-Psychiatrycznej w 100 rocznicę powstania*. Prz. Lek. 2014; 71 (4): 245-247.

Prof. dr hab. Igor Gościński
Towarzystwo Lekarskie Krakowskie
Przewodniczący
31-026 Kraków, ul. Radziwiłłowska 4